

Рішення спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада ДФ 70.895.034 Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, м. Хмельницький, прийняла рішення про присудження Мартиненку Денису Руслановичу ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право на підставі прилюдного захисту дисертації – «Адміністративно-правові засади забезпечення транспарентності в діяльності органів публічної влади».

«12» квітня 2023 року.

МАРТИНЕНКО Денис Русланович, 1992 року народження, громадянин України. Освіта вища: у 2017 році закінчив Інститут післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки Львівського національного університету імені Івана Франка та здобув кваліфікацію спеціаліст-юрист (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст).

З грудня 2020 року по теперішній час – віцеконсул Генерального консульства України в Сан-Франциско.

Аспірант Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова. Дисертацію виконано у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, м. Хмельницький.

Науковий керівник: **БУХАНЕВИЧ Олександр Миколайович**, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрНУ, завідувач конституційного, адміністративного та фінансового права Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова.

Здобувач має 8 наукових публікацій, зокрема: чотири наукових статті, із яких три опубліковано в наукових фахових виданнях, визнаних МОН України, одна – у науковому періодичному виданні іншої держави, та чотири тези доповідей, оприлюднені на науково-практичних конференціях:

1. Мартиненко Д.Р. Правове забезпечення транспарентності у сфері електронного урядування на прикладі Франції. *Держава та регіони. Серія: Право.* № 1 (75). 2022. С. 163–167. URL : http://law.stateandregions.zp.ua/archive/1_2022/28.pdf. DOI <https://doi.org/10.32840/1813-338X-2022.1.28>.

2. Мартиненко Д. Р. Правові засади інформаційного забезпечення транспарентності діяльності органів публічного управління. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична.* Випуск 34. 2022. С. 263–267. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7441968>.

3. Мартиненко Д. Р. Правове забезпечення транспарентності у сфері децентралізації публічної влади. *Академічні візії.* Випуск 13. URL : <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/90>. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo>.

4. Мартиненко Д. Р. Транспарентність як принцип діяльності органів публічної влади. *Global Prosperity.* Vol. 2. № 3. Р. 40–46. URL :

5. Мартиненко Д. Р. До питання про транспарентність у сфері нагляду та контролю Національного банку за діяльністю мікрофінансових організацій. *Правове регулювання фінансових послуг: національний, європейський, глобалізаційний виміри*: матеріали Науково-практичного круглого столу. Суми : Сумський державний університет, 2022. С. 53–55.

6. Мартиненко Д. Р. Історико-правові передумови становлення транспарентності у діяльності органів публічної влади. *Осінні юридичні читання – 2022. Сучасні проблеми законодавства, практики його застосування та юридичної науки. Випуск XXXII*: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2022. С. 253–257.

7. Мартиненко Д. Р. Особливості реалізації принципу транспарентності в умовах воєнного стану. *Приватно-правові та публічно-правові відносини: проблеми теорії та практики в умовах воєнної агресії*: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції. Кропивницький, 2022. С. 143–145.

8. Мартиненко Д. Р. Транспарентність як основа нормативного механізму протидії корупції. *Реформування національного та міжнародного права: перспективи та пріоритети*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції: Одеса : ГО «Причорноморська фундація права», 2022. С. 42–44.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

Рецензентка – кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, **Олена Олександрівна ГАЛУС**. Виступ позитивний із зауваженнями:

«1. У підрозділі 1.1 роботи «Методологія дослідження проблем транспарентності в діяльності органів публічної влади» автор приділяє увагу міжнародним рейтингам, які оцінюють окремі аспекти публічного управління: рейтинг простоти ведення бізнесу, індекс сприйняття корупції, індекс економічної свободи, індекс непрозорості. Проте висновки щодо кореляції міжнародних рейтингів та необхідності певних змін у національному законодавстві автор робить тільки щодо індексу сприйняття корупції. Було б доцільним більш ґрунтовно дослідити напрями удосконалення національного законодавства, виходячи з місця України у інших рейтингах.

2. Автор пропонує напрями удосконалення Закону України «Про адміністративну процедуру» та законопроектів «Про нормативно-правові акти» з точки зору нормотворчої техніки, з приводу формулювання дефініцій, стосовно сфери дії та врахування інших інструментів діяльності публічної адміністрації та з приводу їх відповідності національним інтересам та європейським стандартам, а саме: замінити термін «адміністративний орган» на «суб'єкт публічної адміністрації»; закріпити поняття, ознаки, види,

призначення, сферу застосування тощо як адміністративних актів, так і таких інструментів, як адміністративні договори, акти-плани, акти-дії; визначити процедурні аспекти прийняття та застосування таких інструментів, як адміністративні договори, акти-плани, акти-дії; виправити недоліки у формулюваннях дефініцій адміністративних актів та нормативно-правових актів, про які зазначалося вище; закріпити принципи прийняття адміністративних актів суб'єктами дискреційних повноважень; встановити перелік суб'єктів нормотворчих повноважень. Проте не всі з зазначених пропозицій безпосередньо стосуються впровадження транспарентності діяльності органів публічної влади. Частка з них стосується удосконалення термінологічного апарату. Було б доцільним конкретизувати значення таких пропозицій безпосередньо до предмету дослідження.

3. Представлені здобувачем пропозиції щодо внесення змін і доповнень до чинного законодавства доцільно було б узагальнити у вигляді проекту нормативно-правового акту та представити у додатках до дисертаційної роботи».

Рецензентка – кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова **Ірина Володимирівна РИЖУК**. Виступ позитивний із зауваженнями:

«1. При дослідженні адміністративно-правових засобів забезпечення транспарентності автор вказує на відсутність адміністративно-правових засобів гарантування права громадян на звернення: норми Закону України «Про звернення громадян» в частині контролю за дотриманням законодавства про звернення громадян та відповідальності посадових осіб за порушення законодавства про звернення громадян мають декларативний характер, процедура звернення до Уповноваженого Верховної Ради з прав людини є неефективною. Дисертант пропонує створити інституцію Уповноваженого Верховної Ради з питань захисту інформаційних прав громадян. Проте створення ще одного органу не гарантуватиме додержання інформаційних прав громадян. Було б більш доречним розробити механізм притягнення до відповідальності посадових осіб, які порушили право особи на звернення.

2. Автор пропонує впровадити міжгалузевий підхід до принципу транспарентності для всіх органів публічної влади, внести зміни у Закон України «Про звернення громадян», «Про доступ до публічної інформації», Кодекс України про адміністративні правопорушення в частині відповідальності за порушення законодавства про звернення громадян, реалізації контрольного-наглядового механізму забезпечення транспарентності органів публічної влади. Зазначена пропозиція потребує конкретизації в частині складових контрольного-наглядового механізму забезпечення транспарентності органів публічної влади. Виходячи зі змісту дисертації, автор недостатньо розкрив всі елементи такого механізму, зокрема гарантії додержання інформаційних прав громадян, порядок інформаційної взаємодії між органами публічної влади.

3. Автор достатньо ґрунтовно проаналізував місце та значення інформаційно-комунікаційних технологій та електронного урядування при впровадженні принципу транспарентності у сфері діяльності органів публічної влади. Проте дослідження було б більш повним у випадку формування автором конкретних пропозицій про внесення змін та доповнень у спеціальні закони у сфері електронного урядування».

Офіційна опонентка – докторка юридичних наук, професорка, професорка кафедри кримінального права, кримінології, цивільного та господарського права Вищого навчального закладу «Національна академія управління» **Валерія Олександрівна РЯДІНСЬКА**. Виступ позитивний із зауваженнями:

«Автором, спираючись на досвід окремих країн Європейського Союзу (зокрема, Франції) запропоновано надання електронної публічної послуги без обов'язкового застосування електронного цифрового підпису та надання юридичної сили електронному документу без електронного цифрового підпису у сфері інформаційного обміну з органами публічного управління (с. 129-130). Проте Закон України «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг» передбачає можливість надання певних електронних публічних послуг без необхідності ідентифікації за допомогою електронного цифрового підпису. З огляду на це, пропозиція автора потребує роз'яснення та додаткової аргументації».

2. При дослідженні адміністративно-правових засобів забезпечення транспарентності діяльності органів публічної влади автор приділив значну увагу громадському контролю, який реалізується громадськими організаціями, інституціями громадянського суспільства. Не заперечуючи важливість такого елемента забезпечення транспарентності, слід вказати на істотне значення моніторингу у сфері публічного управління як необхідного елемента державного механізму забезпечення транспарентності. Громадський контроль не здатний у повній мірі контролювати діяльність органів публічної влади. Саме державний моніторинг та громадський контроль у комплексі здатні забезпечити належний рівень прозорості діяльності органів публічної влади. Автором зазначений сегмент досліджено фрагментарно у контексті моніторингу рівня життя посадових осіб як складової антикорупційного законодавства. Робота у цій частині мала б більш повний характер у разі більш ґрунтованого аналізу інструменту моніторингу і у інших секторах діяльності публічної влади.

3. Автором запропоновано зобов'язати засоби масової інформації, третіх осіб додержуватися якісних характеристик інформації про діяльність органів публічного управління. Тобто, інформація повинна бути зрозумілою (отриманою у доступній для розуміння формі), своєчасною (отриманою протягом обмеженого її призначенням часу), достовірною (отримана з джерел, які відповідають за її дійсність та реальність), достатньою (отриманою у необхідному обсязі). Зазначена пропозиція була б більш цінною у випадку її доведення до рівня пропозицій про внесення змін та доповнень у конкретні нормативно-правові акти.

4. Для запобігання порушенню інформаційних прав фізичних та юридичних осіб щодо доступу до публічної інформації автором запропоновано впровадити спеціальну посаду омбудсмена. Проте такі пропозиції вже були озвучені у наукових дослідженнях. Було б доцільно конкретизувати власний внесок у цій царині та розробити гарантії додержанням таких прав, щоб розвантажити адміністративні суди щодо такої категорії спорів».

Офіційна опонентка – кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету, **Людмила Дмитрівна РУДЕНКО**. Виступ позитивний із зауваженнями:

«1. Аналізуючи інститут права людини на інформацію як основу впровадження принципу транспарентності публічного управління, автор не визначає співвідношення таких прав: права на доступ до інформації, розпорядником якої виступають органи публічної влади, та права вільно шукати, отримувати, розповсюджувати інформацію. Співвідношення таких прав визначає державний механізм обміну інформацією, доступ до інформації про діяльність органів публічної влади та дозволяє встановити державі заборони перешкоджати вільному обміну інформацією.

2. автор зазначає наступні факти, які обумовили необхідність пошуку нової методології впровадження транспарентності у сфері публічного управління: роздержавлення, приватизація, дерегуляція, децентралізація, інтеграція України у ЄС та глобалізація. Проте перераховані фактори не є єдиними. Одним із основних факторів у сучасних умовах є формування постіндустріального інформаційного суспільства та впровадження системи електронного урядування. Новим викликом у методологічному плані є пошук алгоритму роботи з надлишком інформації та вміння органів публічної влади працювати із значними масивами інформації.

3. Дисертант пропонує зобов'язати засоби масової інформації, третіх осіб додержуватись якісних характеристик інформації про діяльність органів публічного управління. Тобто, інформація повинна бути зрозумілою (отриманою у доступній для розуміння формі), своєчасною (отриманою протягом обмеженого її призначенням часу), достовірною (отримана з джерел, які відповідають за її дійсність та реальність), достатньою (отриманою у необхідному обсязі). Якщо щодо традиційних засобів масової інформації є передбачені законодавством заходи впливу для додержання запропонованих автором стандартів, то для третіх осіб (Telegram-каналів, Youtube-каналів тощо) у законодавстві практично відсутні як запобіжні механізми, так і заходи відповідальності. Пропозиція автора мала б завершений характер у випадку опрацювання механізмів додержання запропонованих стандартів третіми особами».

Голова ради – докторка юридичних наук, професорка, проректорка з наукової роботи Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова **Алла Миколаївна ІВАНОВСЬКА**. Виступ позитивний без зауважень.

Результати голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» НЕМАЄ,

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Денису Руслановичу МАРТИНЕНКУ ступінь доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

**Голова спеціалізованої
вченої ради ДФ 70.895.034
доктор юридичних наук, професор**

Алла ІВАНОВСЬКА